



TRENING PROGRAM ZA ZAPOSLENE U OBLASTI SOCIJALNE ZAŠTITE NA OPŠTE TEME IZ OBLASTI LJUDSKIH PRAVA DJECE S INVALIDITETOM I OSOBA S INVALIDITETOM

REZIME

NAZIV PROGRAMA OBUKE: Trening program za zaposlene u oblasti socijalne i dječje zaštite na opšte teme iz oblasti ljudskih prava djece s invaliditetom i osoba s invaliditetom

AUTOR/KA PROGRAMA OBUKE JE Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG), kao vlasnik programa obuke, dok je pojedinačna autorka Marina Vujačić, diplomirana sociološkinja, magistrantkinja socijalnog rada i socijalne politike.

REALIZATOR PROGRAMA OBUKE je UMHCG, a treneri/ca koji mogu biti angažovani posredno preko Udruženja, kao i neposredno su Marina Vujačić, Milenko Vojičić, i Goran Macanović.

Program obuke je akreditovan kod Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu 15. novembra 2018.

Realizacijom ove obuke biće postignuti sledeći CILJEVI I ZADACI, ODNOSNO OBLAST SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE NA KOJU SE ODNOSI:

- Stvoriti preduslove za sprovođenje zakonskih procedura i normi u cilju profesionalizacije i stručnog usavršavanja zaposlenih u ustanovama socijalne i dječje zaštite;
- Osigurati standardizovanu i jedinstvenu obuku za zaposlene u ustanovama socijalne i dječje zaštite na osnovne teme iz oblasti ljudskih prava djece s invaliditetom i odraslih osoba s invaliditetom;
- Prepoznati, razumijeti i razlikovati različite modele pristupa invaliditetu i steći vještine za primjenu socijalnog modela i modela zasnovanog na ljudskim pravima;
- Upoznati se s terminologijom i načinima komunikacije s djecom s invaliditetom i osobama s invaliditetom, uključujući i u odnosu na pojedine vrste oštećenja, odnosno pojavne oblike invaliditeta;
- Senzibilisati i osposobiti zaposlene u ustanovama socijalne i dječje zaštite da informišu, uključe, konsultuju i uvažavaju mišljenje i potrebe korisnika, uključujući i najbolji interes korisnika, prilikom odlučivanja o njihovim pravima;
- Senzibilisati, obučiti, pružiti alate, znanja i vještine zaposlenim u ustanovama socijalne i dječje zaštite za razvoj i primjenu mjera, akcija, i sredstava u cilju



izjednačavanja mogućnosti za djecu s invaliditetom i odrasle osobe s invaliditetom;

- Obučiti, pružiti alate, znanja i vještine zaposlenim u ustanovama socijalne i dječje zaštite za: procjenu individualnih potreba, podršku osamostaljivanju, razvoj i obezbjeđivanje uslova za samostalan život i život u zajednici;
- Osnažiti, edukovati i pružiti mehanizme za prepoznavanje i uključivanje individualnih potreba i socijalnih okolnosti prilikom planiranja, obezbjeđivanja i pružanja usluga u zajednici i ostvarivanja prava djece s invaliditetom i odraslih osoba s invaliditetom.

Crnogorski Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti od 2013. definiše socijalnu i dječju zaštitu kao javni interes, čiji je cilj **unaprjeđenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice.**

Kako za sprovođenje zakona nije dovoljno samo čitanje i razumijevanje normi već cjelokupni proces rada s korisnicima, razumijevanje individualnih potreba, kulturnog i političkog konteksta, porodičnog i socijalnog okruženja, donošenje odluka i praćenje promjena, Zakon, takođe, propisuje i obavezu **usavršavanja stručnih radnika i stručnih saradnika** (član 128) i definiše ga kao neprekidno sticanje znanja i vještina stručnih radnika i stručnih saradnika u socijalnoj i dječjoj zaštiti. Nadalje, istii član definiše da stručni radnici i stručni saradnici u socijalnoj i dječjoj zaštiti imaju pravo i dužnost da u toku profesionalnog rada prate razvoj nauke i struke i da se stručno usavršavaju radi održavanja i unaprjeđivanja profesionalnih kompetencija i kvaliteta stručnog rada.

SADRŽAJ PROGRAMA OBUKE:

Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti propisuje obavezu **usavršavanja stručnih radnika i stručnih saradnika** (član 128) i definiše ga kao neprekidno sticanje znanja i vještina stručnih radnika i stručnih saradnika u socijalnoj i dječjoj zaštiti. Nadalje, istii član definiše da stručni radnici i stručni saradnici u socijalnoj i dječjoj zaštiti imaju pravo i dužnost da u toku profesionalnog rada prate razvoj nauke i struke i da se stručno usavršavaju radi održavanja i unaprjeđivanja profesionalnih kompetencija i kvaliteta stručnog rada. Strategija za integraciju osoba s invaliditetom, kao i Strategije razvoja sistema socijalne i dječje zaštite definišu mjere akreditacije i sprovođenje programa obuka i profesionalnog usavršavanja stručnih radnika i zaposlenih u ustanovama.

Ovaj Program obuke uključuje četiri osnovne teme iz oblasti ljudskih prava osoba s invaliditetom: jezik, terminologija i modeli pristupa invaliditetu, prava osoba s invaliditetom, filozofija samostang života (osnaživanje za samostalan život i usluge u zajednici), i izjednačavanje mogućnosti za djecu s invaliditetom i odrasle osobe s invaliditetom.

Tokom rada će se primjenjivati različite metode rada s naručitim akcentom na podsticanje učesnika/ica na aktivno učešće, razmjenu iskustava i ideja. Među korišćenim metodama su prezentacija, interaktivni input, individualni i grupni rad te rad u parovima, igra uloga, interaktivne igre, bujica ideja, facilitirana diskusija, kafe metode i studije slučaja. Ovakvim metodom rada će se osigurati da pripadnici/e ciljne



grupe obuke dobiju priliku da iskuse situacije koje se dešavaju ili se mogu desiti u toku procesa rada.

Na prvom danu obuke tema će biti terminologija i modeli pristupa invaliditetu i jezik, posebno u kontekstu garancija i ostvarivanja prava iz oblasti socijalne zaštite, odnosno načini i sredstva komunikacije s djecom s invaliditetom i odraslim osobama s invaliditetom, a uključice i smjernice za komunikaciju s osobama s određenim vrstama oštećenja, odnosno kategorija invaliditeta. Drugog dana obuke biće obrađena tema ljudskih prava djece s invaliditetom i odraslih OSI s posebnim naglaskom na prava iz oblasti socijalne zaštite, životnog standarda i samostalnog života, kao i tema izjednačavanja mogućnosti u kontekstu ljudskih prava. Trećeg dana obuke kombinovaće se tema samostalnog života i usluga u zajednici s temom izjednačavanja mogućnosti.

KOMPETENCIJE KOJE ĆE PROGRAM OBUKE RAZVIJATI: Ova obuka pruža teorijska i praktična znanja, iskustva iz prakse i daje smjernice za rad s djecom s invaliditetom i odraslim osobama s invaliditetom prilikom procjene, obezbjeđivanja, pružanja i nadgledanja usluga i mjera podrške za ravnopravan i dostojanstven život koji uvažava različitost, i uključenost u zajednici, odrastanje u zdravom okruženju i osnaživanje za samostalan život. Ona daje mogućnost stručnim radnicima i stručnim saradnicima da adekvatnije sagledaju *okolnosti i potrebe korisnika, da adekvatnije procijene individualne potrebe i uticaj socijalnog okruženja i predlože i omoguće najadekvatnije mjere, akcije i usluge koje će dostići najefektivnije ishode i rezultate.*

Obuka će za krajnji rezultat imati: aktivniju, zadovoljniju i produktivniju djecu s invaliditetom i samostalnije osobe s invaliditetom, s osjećajem sigurnosti, i uvažavanja njihovih potreba i njihove ličnosti.

CILJNA GRUPA PROFESIONALACA KOJIMA JE OBUKA NAMIJENJENA: su (sadašnji i potencijalni): stručni radnici/ce u centrima za socijalni rad i kod pružalaca usluga, odnosno svi zaposleni u ustanovama socijalne i dječje zaštite na nacionalnom i lokalnom nivou: centrima za socijalni rad, centrima za smještaj djece, mladih, odraslih i starijih osoba s invaliditetom.

USLOVI ZA UKLJUČIVANJE PROFESIONALACA U OBUKU:

Pored Zakonom propisanih uslova za status zaposlenih u ustanovama socijalne i dječje zaštite, posjedovanja licence za rad, odnosno položenog stručnog ispita ova obuka je primarno namijenjena zaposlenima u institucijama koje direktno ili indirektno rade s djecom s invaliditetom i odraslim osobama s invaliditetom, odnosno odlučuju o njihovim pravima. U tom smislu, kao ključni uslov uzeće se u obzir motiv i inicijativa od strane institucija socijalne i dječje zaštite, Ministarstva rada i socijalnog staranja, i samih stručnih radnika, odnosno drugih zaposlenih u ustanovama socijalne i dječje zaštite. Obuka može biti namijenjena i kreatorima politike, odnosno pravnicima i ostalim stručnjacima koji pišu zakone, podzakonske akte, strategije, planove i programe.



Ovaj Program obuke o ljudskim pravima djece i osoba s invaliditetom trebao bi biti obavezni za sve profesionalce koji rade u oblasti socijalne i dječje zaštite, kako bi sticali znanje o adekvatnom pristupu djeci i osobama s invaliditetom, i imali proaktivnu ulogu i mogućnost prepoznavanja i uvažavanja individualnih potreba korisnika.

KRAJNI KORISNICI: osim ciljne grupe obuke, prije svega su ustanove socijalne i dječje zaštite, potom Ministarstvo rada i socijalnog staranja, djeca s invaliditetom, osobe s invaliditetom, porodice osoba s invaliditetom, organizacije osoba s invaliditetom, kao i država Crna Gora.

DUŽINA TRAJANJA PROGRAMA OBUKE: Ova obuka traje tri dana a sastoji se od deset modula. Svakog dana obuke rad počinje u 9.00 časova. Obuka prva dva dana se završava u 16.00 časova, dok se posljednjeg dana završava u 16.20. Najmanje 85% programa obuke je obavezno za dobijanje sertifikata kao potvrde uspješnog pohađanja obuke.